

Татарстан Республикасы Хисап палатасы

**Татарстан Республикасы Хисап палатасының
2022 елдагы эшчәнлегенә турында Хисап**

Казан – 2023 ел

Эчтәлек

Тикшерү-ревизия эшчәнлеге.....	3
Экспертиза-аналитик эшчәнлек	22
Россия Федерациясе Хисап палатасы, Россия Федерациясе Хисап палатасы каршындагы Тикшерү-хисап органнары Советы, Россия Федерациясе субъектларының тикшерү-хисап органнары белән үзара хезмәттәшлек.....	34
Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренә тикшерү-хисап органнары, Муниципаль тикшерү-хисап органнары берлеге белән үзара хезмәттәшлек	37
Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм хокук саклау органнары белән үзара хезмәттәшлек	39
Эшчәнлектә хәбәрдарлык.....	42

Татарстан Республикасы Хисап палатасының 2022 елда эшчәнлегенә турында Хисап

Татарстан Республикасы Хисап палатасының (алга таба – Хисап палатасы) 2022 елда эшчәнлегенә турында Хисап 2004 елның 7 июненнән 37-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасы Хисап палатасы турында» Татарстан Республикасы Законының 33 маддәсендә әзерләнде.

Хисапта Хисап палатасының законда билгеләнгән бурыч һәм вәкаләтләренә үтәү буенча 2022 елдагы эшчәнлегенә нәтижеләренә тәкъдим ителде.

Тикшерү-ревизия эшчәнлегенә

Хисап елында Хисап палатасы тарафыннан 38 тикшерү чарасы үткәрелде, 178 объект тикшерелде.

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы йөкләмәсенә буенча:

- Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына урта һөнәри белем бирү системасын үстерүгә бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануның нәтижелеләгенә аудит;

- эшкә урнашканда инвалидларны озатуны оештыру буенча чараларны да кертеп, халыкны эш белән тәмин итүгә ярдәм итү өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануның нәтижелеләгенә аудит уздырылды.

Илкүләм проектларны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануны тикшерү кысаларында:

- «Имин һәм сыйфатлы автомобиль юллары» илкүләм проектының «Юл хужалыгын үстерүнең гомумсистемалы чаралары» региональ проекты кысаларында транспортта интеллектуаль системаларны үстерү өчен жиһазлар сатып алуга;

- «Сәламәтлек саклау» илкүләм проектының «Йөрәк-кан тамырлары авыруларына каршы көрәш» региональ проекты

кысаларында диспансер күзөтүөндө булган югары куркыныч төркемендөгө пациентларда йөрөк-кан тамырлары авырулары һәм йөрөк-кан тамырлары катлауланулары үсөшөн профилактикалауны тээмин итүгә юнәлдәделгән тикшерүләр уздырылды.

Россия Федерациясе Хисап палатасы белән берлектә түбәндөгө:

- Татарстан Республикасына бирелгән федераль бюджет кредитларынан максатчан һәм нәтижәле файдалануны;

- Россия Федерациясенә «Гражданнарға социаль ярдәм» дәүләт программасы кысаларында, мохтажлык критериен исәпкә алып, социаль ярдәм чаралары һәм социаль хезмәт күрсәтүлөргә бүлөп бирелә торган федераль бюджет чараларын тотуны тикшерүләр үткәрелде.

Тикшерү чаралары барышында:

«2014-2025 елларга Татарстан Республикасы концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү» ярдәмче программасы кысаларында «Татарстан Республикасы мәдәнияте үсөшө»;

- «2015-2025 елларга Татарстан Республикасында талантлар белән стратегик идарә итү»;

- «2014-2024 елларга Татарстан Республикасында туризм һәм кунаклар кабул итү өлкәсен үстерү»;

- «2014-2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тээмин итүгә ярдәм итү», «Татарстан Республикасы халкының мәшгульлегенә ярдәм итү» «Халыкның мәшгульлегенә ярдәм итү һәм хезмәт миграциясен жайга салу. 2014-2025 елларга Татарстан Республикасында эшкә урнашканда яшә инвалидларны озатып йөрү» ярдәмче программалары кысаларында «2014-2025 елларга Татарстан Республикасы халкының мәшгульлегенә ярдәм итү»;

- «2013-2020 елларга Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу», «Хужалык итүнең кече формаларына ярдәм», «Авил хужалыгы билгеләнәшәндөгө жирләрне мелиорацияләүне

үстерү» ярдәмче программалары кысаларында «2013-2020 елларга Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясен, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу» дәүләт программалары кысаларында бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чаралары тикшерелде.

«КАИ-ЛАЗЕР» Сәнәгать лазер технологияләренең төбәк инжиниринг үзәге» акционерлык жәмгыяте, «Таткоммунпромкомплект» акционерлык жәмгыяте, «Республика агросәнәгать инвестицияләр һәм новацияләр үзәге» акционерлык жәмгыятенең финанс-хужалык эшчәнлеген тикшерү үткәрелде.

Хисап палатасы вәкилләре шулай ук Татарстан Республикасы Президентының Коррупциягә каршы сәясәт мәсьәләләре идарәсенең эксперт төркеме составында Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгында, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре министрлыгында һәм аларның ведомство карамагындагы учреждениеләрендә, «Халыкара программалар дирекциясе» АКБода коррупциягә каршы чараларны гамәлгә ашыруда гамәли ярдәм күрсәтү буенча комплекслы чаралар уздыруда катнашты. Шулай ук ритуаль хезмәтләр күрсәтүгә юлланган бюджет чараларын куллану; медицина учреждениеләрен жиһазлау өчен дәүләт программалары кысаларында бүлеп бирелгән бюджет чараларын нәтижәле файдалану; медицина иминиятләштерүе өлкәсендә коррупция сәбәпләрен анализлау һәм ачыклау өлкәсендә комплекслы тикшерүләр үткәрүдә катнаштылар.

Татарстан Республикасы Прокуратурасы мөрәжәгәте буенча «Казан» Агросәнәгать паркы» акционерлык жәмгыятенең финанс-хужалык эшчәнлегенең аерым мәсьәләләре тикшерелде.

Идел буе транспорт прокуратурасы белән берлектә Н.В. Лемаев исемендәге Халыкара аэропортта (Бигеш) очып китү-очып килү полосасын реконструкцияләү буенча проект-тикшеренү эшләрен

башкаруга дәүләт контракты буенча бюджет чараларын тотуны тикшерү үткәрелде.

Татарстан Республикасында Террорчылыкка каршы комиссиянең экспертлар төркеме составында Хисап палатасы Татарстан Республикасының Биектау муниципаль районында террорчылыкка каршы тору буенча профилактик эшнә торышын тикшерүдә катнашты.

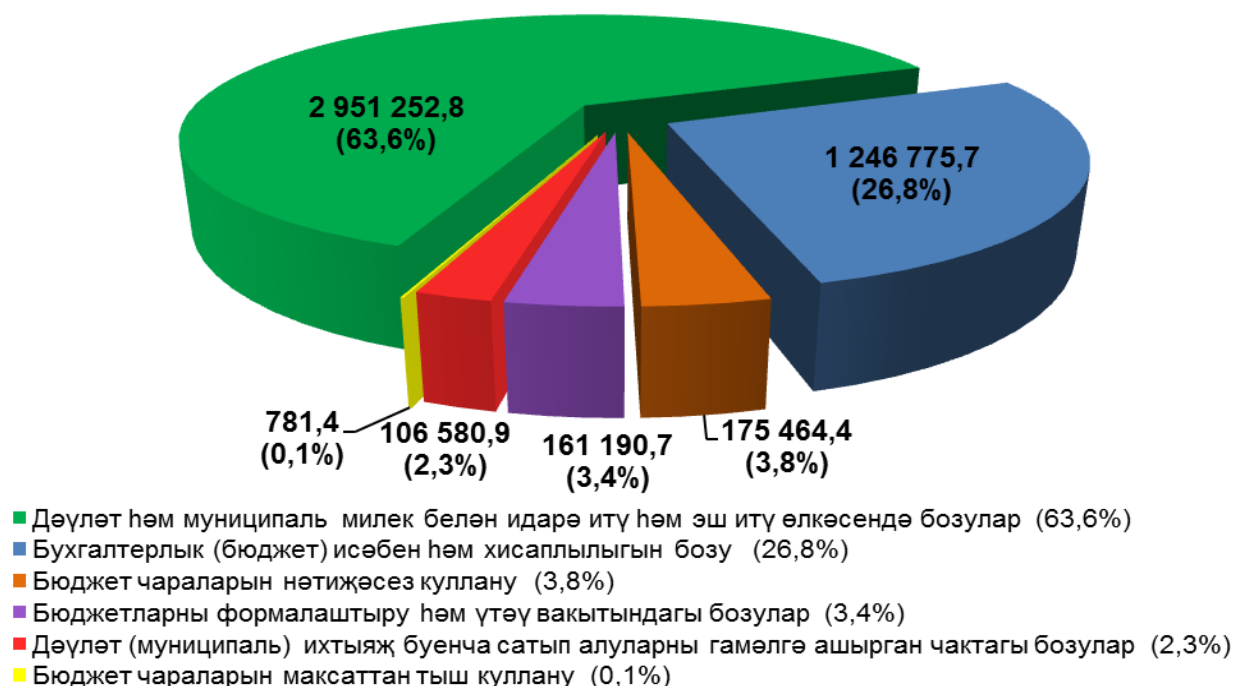
Татарстан Республикасы бюджеты үтәлеше, дәүләт һәм муниципаль милектән файдалануның аерым мәсьәләләре буенча тикшерү чаралары Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгында, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы, Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгы, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкның мәшгульлеген тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы һәм аларның ведомство буйсынуындагы учреждениеләрендә, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы, Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгы, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгында, Туризм буенча Татарстан Республикасы дәүләт комитетында, Татарстан Республикасының Үзйөрешле машиналарны һәм башка төр техниканың техник торышын күзәтү идарәсендә, Татарстан Республикасының Әлки, Өтнә, Буа, Зәй, Лаеш, Минзәлә, Яңа Чишмә һәм Сарман муниципаль районнарында уздырылды.

Уздырылган тикшерү чаралары нәтижәләре буенча гомуми суммасы **4 642 045,9** мең сумлык **хокук бозулар** ачыкланды, шул исәптән: Татарстан Республикасы бюджеты чаралары буенча – 1 600 842,4 мең сум, муниципаль берәмлекләр бюджетлары буенча – 1 017 358,4 мең сум, Татарстан Республикасы Территориаль мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды (алга таба – Татарстан Республикасы Территориаль мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды) – 786,6 мең сум, акционерлык жәмгыятьләре акчалары буенча

жәмгыятьләр – 2 007 145,6 мең сум, башка чараларга – 15 912,9 мең сум.

2022 елда тикшерү чаралары барышында Хисап палатасы ачыклаган финанс бозуларның төзелеше

мең сумнарда

Тикшерү чаралары үткәргәндә түбәндәге бозулар ачыкланды:

– дәүләт һәм муниципаль милек белән идарә һәм эш итү өлкәсендә хокук бозулар – 2 951 252,8 мең сум;

- бухгалтерлык (бюджет) исәбен һәм хисаплылыгын бозу – 1 246 775,7 мең сум;

– бюджет чараларын нәтижәсез куллану – 175 464,4 мең сум;

– бюджетларны формалаштыру һәм үтәү вакытындагы бозулар – 161 190,7 мең сум;

- дәүләт (муниципаль) ихтыяж буенча сатып алуларны гамәлгә ашырганда хокук бозулар – 106 580,9 мең сум;

– бюджет чараларын максаттан тыш файдалану – 781,4 мең сум.

Хисап палатасы үткэргэн тикшерү чаралары нэтижэлэрен гомумилэштерү һәм анализлау нигезендә түбэндәге системалы бозулар билгелэнде.

Дәүләт һәм муниципаль милек белән идарә һәм эш итү өлкәсендә бозулар.

Гомуми күләмнең шактый өлешен дәүләт катнашы булган акционерлык жәмгыятьлэренең финанс-хужалык эшчэнлеген тикшерү нэтижэлэре буенча ачыкланган бозулар тәшкил итә – 1 793 799,3 мең сум.

«КАИ-ЛАЗЕР» Сэнэгать лазер технологиялэренең төбәк инжиниринг үзеге» акционерлык жәмгыятендә, биш берәмлек жиһазны программа белән тулысынча тээмин итмәүгә бәйле гомуми бәясе 150 000 мең сум булган, аны алганнан бирле файдаланылмый торган

жиһазларны хужалык әйләнешенә жәлеп итү чаралары күрелмәгән. Моннан тыш, жиһазның эш куркынычсызлыгы нормаларына туры килү сертификаты һәм технологик параметрларга туры килү сертификаты булмаган.

Дәүләт һәм муниципаль милекне тиешле хокукий нигезләрсез өченче затларга тапшыру һәм объектларны файдалануга тапшыру актларын рәсмиләштерү өлешендә бозулар системалы характерга ия.

Татарстан Республикасының Буа һәм Лаеш муниципаль районнарында бәясе 159 340,1 мең һәм 91 502,5 мең сум булган муниципаль милек объектлары (инженерлык челтэрлэре) коммерциячел оешмалар тарафыннан хокук билгеләүче документларсыз файдаланылган.

Татарстан Республикасының Яңа Чишмә муниципаль районында, объектларны файдалануга тапшыру актларын рәсмиләштермичә генә, гомуми бәясе 34 263,8 мең сум булган объектлар («Факел» балалар сәламәтләндрү лагерендә ашханә, контроль-үткәрү пункты, мунча-кер юу комплексы, яктырту челтәре) файдаланыла. «Яңа Чишмә торак-коммуналь хужалыгы» муниципаль унитар предприятиесе тиешле хокукый нигезләрсез генә Яңа Чишмә авылында бәясе 50 341,3 мең сум булган биологик чистарту корылмаларынан файдалана (документлар «Татарстан Республикасында инженерлык челтәрләренә баш идарәсе» ДКУ заказчысы тарафыннан тапшырылмаган).

Дәүләт (муниципаль) милек объектларын кулланмау. Дәүләт һәм муниципаль милекне хужалык әйләнешенә кертү буенча чаралар күрелмәү.

2022 елда Татарстан Республикасы Хисап палатасы үткәргән тикшерү чаралары барышында 77 кулланылмый торган күчемсез милек объекты ачыкланды.

Мәсәлән, «Республика ижтимагый сәламәтлек һәм медицина профилактикасы үзәге» ДАССО ике елдан артык гомуми бәясе 3 066,6 мең сум булган дәүләт мөлкәтеннән (437 кв.м. мәйданлы бүлмәләр) файдаланмый. Шул ук вакытта аны тотуга Татарстан Республикасы бюджеты чаралары хисабына чыгым 677 мең сум тәшкил иткән.

Барлык ачыкланган файдаланылмый торган күчемсез милек объектлары буенча мәгълүмат объектларны хужалык әйләнешенә кертү буенча эшне оештыру өчен Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгына юлланды.

«Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының Республика клиник неврология үзәге» ДАССО гомуми бәясе 42 394,5 мең сум булган елдан артык файдаланылмаган милекне

(күчемсез милек, медицина жиһазлары, автотранспорт, оргтехника) хужалык әйләнешенә жәлеп итү буенча чаралар кулланмаган.

Robotic АТТ тернәкләндерү физиотерапия аппараты

Алмаг-02 магнитотерапия аппараты

«Татарстан Республикасының инженерлык челтәрләре баш идарәсе» дәүләт казна учреждениесенең финанс булмаган активларына кертемнәр составында ике елдан артык бәясе 222 293,7 мең сум булган су белән тәмин итү объектлары төзелеш тәмамланган дип санала, шулай ук бәясе 1 253,2 мең сум булган проект-тикшеренү эшләре бар, әмма алар буенча төзелеш гамәлгә ашырылмый. Эксплуатацияләүче оешмаларга төзелеп беткән объектларны тапшыруның озак вакытлары аларны хужалык әйләнешенә үз вакытында жәлеп итүгә комачаулый, шулай ук тиешле хокукый нигезләрсез файдалану куркынычына китерергә мөмкин.

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында 2020 елда Татарстан Республикасы бюджеты чаралары хисабына төзелгән һәм төзелгән вакытынан бирле файдаланылмый торган 23 110,1 мең сумлык чистарту корылмаларын хужалык әйләнешенә жәлеп итү чаралары күрелмәгән.

Жир ресурслары белән идарә итү һәм алардан файдалану белән бәйлә бозулар.

Республиканың муниципаль районнарында тикшерүләр даими рәвештә жир кишәрлекләреннән максатсыз файдалану һәм аларны файдалануның рөхсәт иткән төре буенча файдаланмау фактларын ачыклай, бу бюджетка чараларның кереп житмәвенә китерә.

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында

файдалануның рөхсәт ителгән «индивидуаль торак төзелеше өчен» төре булган торак пунктлар жирләрендә склад, офис бинасы, автотранспорт тукталу урыннары урнаштырылган.

Татарстан Республикасының Лаеш муниципаль районы территориясендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә күчмәсез милек объектлары, карьер, очып китү-утыру полосасы, төзелеш материаллары белән сәүдә объектлары, ясалма сулык урнашкан. Шулай ук инерт материалларны туплау һәм көнкүреш калдыкларын саклау өчен аерым жир кишәрлекләре кулланылган.

Ачыкланган жир кишәрлекләреннән максатчан файдаланмау фактлары, табигатьне саклау законнарын бозу билгеләре буенча материаллар Татарстан Экология һәм табигать ресурслары министрлыгына, Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча идарәсенә, Ветеринария һәм фитосанитария күзәтчелеге буенча федераль хезмәтнең Татарстан Республикасы буенча идарәсенә жиберелде.

Бухгалтерлык (бюджет) исәбе һәм хисаплылыгын бозулар.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы буйсынуындагы урта һөнәри белем бирү мәгариф оешмаларына бүлөп бирелгән дәүләт ресурсларынан файдалануның нәтижәлелегенә аудит

нәтижеләре буенча күрсәтелгән оешмалар тарафыннан бухгалтерлык исәбен алып бару һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын төзү кагыйдәләрен бозуга юл куелды, болар түбәндәгеләр:

– «Н.В. Лемаев исемендәге нефть химиясе һәм нефть эшкәртү көллияте» ДАҺБУ бухгалтерлык хисабын бозуда гомуми күләме 88 890,5 мең сум (түләүсез һәм вакытлыча файдалануга алынган мөлкәтне, төп чараларның объектлары булмаган матди кыйммәтләрне чагылдыру нәтижәсендә);

– жиһазлар, биналар, матди кыйммәтләр, программа комплексы баланска язылмаган: «Кукмара аграр көллияте» ДАҺБУ – гомуми бәясе 16 355,4 мең сум; «Е.Н. Батенчук исемендәге Кама төзелеш көллияте» ДАҺБУ – 4 540,4 мең сум, «Арча агросәнәгать һөнәри көллияте» ДАҺБУ – 3 245,5 мең сум, «Казан сәүдә-икътисадый техникумы» ДАҺБУ – 1 993,1 мең сум, «Казан төзелеш көллияте» ДАҺБУ – 800,6 мең сум, «Өтнә авыл хужалыгы техникумы» ДАҺБУ – 680,4 мең сум;

– хокуклары буенча учреждениенә булмаган өч жир кишәрлеген нигезсез рәвештә исәптә чагылдыруда («Е. Н. Королев исемендәге Түбән Кама политехника көллияте» ДАҺБУ – 6 870 мең сум).

«Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу» дәүләт программасының «Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрне мелиорацияләүне үстерү» ярдәмче программасы кысаларында бүлөп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануны тикшерү Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының гомуми бәясе 123 335,1 мең сум булган финанс булмаган активларның аерым объектлары (гидротехник корылмалар, ясалма сулыклар) төзелешенә һәм реконструкцияләүгә чыгымнарның исәпкә алу чагылдырмавын ачыклады.

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының аерым учреждениеләре бухгалтер исәбендә арендага яки түләүсез файдалануга тапшырылган гомуми бәясе 26 098,4 мең сум булган муниципаль милекнең бәясен чагылдырмаган.

Түләүсез рәвештә файдалануга тапшырылган гомуми бәясе 16 285,9 мең сум булган жиһазлар һәм 4 681,1 мең сумлык сатып алынган программа продуктларының «Казанның ачык талантлар университеты 2.0» АКБО бухгалтерлык исәбе регистрларында чагылдырылмаган.

Бюджет исәбенә, шул исәптән бюджет хисаплылыгын төзүгә, тапшыруга карата закон таләпләрен бозу фактлары буенча административ хокук бозулар турында 43 беркетмә төзелде.

Дәүләт (муниципаль) сатып алуларын гамәлгә ашыргандагы бозулар.

Сатып алулар турында принципларны һәм төп нигезләмәләрне үтәмәү.

«Татарстан Республикасы мәдәнияте үсеше» дәүләт программасы кысаларында концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү өлешендә бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануны тикшерү «Салих Сәйдәшев исемендәге Дәүләт Зур концерт залы» ДБМУ ның гомуми бәясе 3 472,5 мең сум булган милли сәхнә костюмнарын тегү буенча шартнамәләр төзегәндә һәм үтәгәндә китерелә торган матди кыйммәтләрнең сыйфат характеристикалары билгеләмәвен ачыклады.

Дәүләт контрактларын үтәү шартларын бозу.

«Региональ кан тамырлары үзәкләрен һәм беренчел кан тамырлары бүлекчәләрен жиһазлау» чарасы кысаларында Татарстан Республикасы сәламәтлек саклауның аерым учреждениеләренә, китерүнең билгеләнгән срокларын бозып, махсуслаштырылган медицина

жиһазлары куелды. Дәүләт контрактларын үтәүчеләр тарафыннан йөкләмәләрне вакытында үтәмәүгә бәйле тулаем 842,2 мең сумлык штраф түләү турындагы таләпләр үтәлмәгән.

Төзелеш эшләренең бәясен күтәрер язу, башкарылмаган эш өчен түләү.

Төзелеш һәм ремонт эшләренә бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануны тикшергәндә дәүләт (муниципаль) заказчыларның башкарылган эш күләмнәрен кабул итүне һәм түләүне тикшереп тору өстенлекле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

Заказчыларның техник күзәтчелек хезмәтләре булуга карамастан, чынбарлыкта башкарылмаган эшләрне кабул итү һәм түләү фактлары ачыклануы дәвам итә. Шул ук вакытта үз техник күзәтчелек хезмәтләре булган учреждениеләрдә Хисап палатасы тарафыннан ачыкланган башкарылмаган эшләр күләменең контрактның гомуми суммасына нисбәте минималь. Төзелеш эшләренә төзелеш күзәтчелеген тормышка ашыру өчен оешмалар жәлеп итмичә генә заказ бирүче учреждениеләрдә башкарылган эшләрнең күләмен арттыру өлеше, үз техник күзәтчелек хезмәтләре булган заказчыларга караганда, күпкә югарырак.

Мәсәлән, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районында бюджет чараларын, дәүләт һәм муниципаль милекне куллануны тикшерү барышында гомуми белем бирү учреждениесенең кабинеттагы идәнне ремонтлау өчен 360 мең сумлык контракт төзүе ачыкланды. Контракт үтәлгәндә төзелеш күзәтчелеге гамәлгә ашырылмый. Идәннәр өчен тигезли торган «400 ДюроБейс» бетонит катнашмасы белән тигезләү эшләре түләүгә алына. Чынбарлыкта, тигезләү жайланмасы бетоннан ясала. Нәтижәдә, башкарылган эшләр күләмен арттыру 253 мең сум, яки төзелгән контракт бәясенең 70%ын тәшкил итә.

«Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу» дәүләт программасының «Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрне мелиорацияләүне үстерү» ярдәмче программасы кысаларында Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануны тикшерү Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының гомуми бәясе 1 897,5 мең сум булган мелиорация объектларын төзү һәм ремонтлауга дәүләт контрактлары буенча чынбарлыкта башкарылмаган эшләрне кабул итүен һәм түләвен ачыклай.

«Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгы каршындагы юл-транспорт комплексын карап тоту һәм үстерү баш идарәсе» ДКУ гомуми суммасы 548,8 мең сум булган чынбарлыкта башкарылмаган эшләрне, шулай ук төзелгән дәүләт контрактларына туры килми торган эшләрне кабул итә һәм түләү башкара. Шулай ук яңа металл суүткәргеч торбалар урнаштыру буенча эшләр кабул ителә һәм түләнә, чынлыкта исә ремонт вакытында элек кулланышта булган торбалар кулланыла.

«Татарстан Республикасы инженерлык челтәрләре баш идарәсе» ДКУ чынбарлыкта башкарылмаган эшләрне кабул итә һәм түләүне гамәлгә ашыра, нигезләр булмаса да, гомуми суммасы 754,1 мең сумлык күтәрү коэффициентлары кулланыла. Моннан тыш, горизонталь юнәлештәге бораулауга берничә бәя булган очракта иң кыйбатлысы кулланыла, бу исә өч объектта эшләр бәясенә 12 580,8 мең сумга артуга китерә.

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы башкарма комитеты һәм районның аерым авыл жирлекләре тарафыннан гомуми бәясе 781,4 мең сум булган чынбарлыкта башкарылмаган эшләр (бункер һәм контейнер майданчыклары төзү, урам-юл челтәрен

ремонтлау) кабул ителә һәм түләп. Тикшерү барышында бозулар юкка чыгарылды.

Бюджетларны формалаштыру һәм үтәү вакытындагы бозулар.

Дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәтләре өчен түләүгә бюджет чараларын тоткандагы бозулар.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына урта һөнәри белем бирү системасын үстерүгә бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануның нәтижәләгәнә аудит үткөрү белән нәтижәләре буенча аерым белем бирү учреждениеләрендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 31 маеннан 412 нче номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы дәүләт һөнәри белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә хезмәткә өчен түләү шартлары турындагы Нигезләмә таләпләрен бозу очраклары билгеләнде, алар түбәндәгеләрдә чагылыш таба:

- гомуми күләме 4 530,1 мең сум булган премияләренә арттырып түләүләр (минимал хезмәткә түләү күләменнән өч тапкыр артып китә);
- башка һөнәри-квалификация төркеме буенча барлыкка килгән хезмәткә түләү фондын яңга калдыру хисабына хезмәткәрләренә аерым категорияләренә кызыксындыру түләүләрен нигезсез гамәлгә ашыру;
- хезмәт хакын минимал хезмәткә түләү күләменә җиткәргәндә хезмәткәрләргә гомуми күләме 7 278 мең сум булган нигезсез өстәмә түләүләр.

Финанс ярдәме чараларын куллангандагы бозулар.

«Алабуга шәһәре мәшгульлек үзәге» ДКУ, «Мамадыш муниципаль районы мәшгульлек үзәге» ДКУ, «Казан шәһәре Мәскәү районы мәшгульлек үзәге» ДКУ, «Казан шәһәре Яңа Савин районы мәшгульлек үзәге» ДКУдә шәхси эшмәкәр буларак дәүләт теркәве узганда Финанс ярдәмен кире кайтару тәртибен бозган эшмәкәрләр тарафыннан 1 435,9 мең сумлык финанс ярдәме күрсәтү чараларын кире кайтару

буенча нәтижәле чаралар күрелмәгән. Аудит барышында судка кадәр хәбәрнамәләр, дөгъва гаризалары жибәрелде.

Бюджет чараларын нәтижәсез файдалану.

«Концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү» ярдәмче программасы кысаларында хәзерге заман музыка сәнгәтен үстерүгә бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануны тикшерү кысаларында «Татарстан Республикасы Дәүләт жыр һәм бию ансамбле» Татарстан Республикасы ДБМУ, чаралар уздыру учреждение житәкчесе һәм аның урынбасарларына йөкләнгән булса да, аларны үткәрү буенча арадашчы фирмалар хезмәтләре өчен гомуми күләме 105,5 мең сум булган түләү башкарган.

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының аерым мәгариф учреждениеләре тарафыннан, жылылыкны исәпкә алу приборлары булмау сәбәпле, жылылык белән тәмин итү чыгымнары 13 890,5 мең сумга артык түләнгән (учреждениеләрнең чынбарлыкта жылылыкны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы – 11,2%).

Дәүләт катнашы булган акционерлык жәмгыятьләренең финанс-хужалык эшчәнлеген тикшерү нәтижәләре буенча ачыкланган бозулар.

«КАИ-ЛАЗЕР» Сәнәгать лазер технологияләренең төбәк инжиниринг үзәге» акционерлык жәмгыятендә финанс дисциплинасын бозуның күп санлы очраклары билгеләнде, аларда түбәндәгеләр чагылыш таба:

- бухгалтерлык исәбе регистрларында гомуми бәясе 35 673,4 мең сум булган матди булмаган активларны, ремонт эшләрен башкаруга киткән чыгымнарны, кредит бурычларын тиешенчә чагылдырмау;

- 29 532,4 мең сум күләмендә вакыты чыккан (түләтелү мөмкин булмаган) дебиторлык бурычы барлыкка килүгә китергән тиешле дөгъва эше булмау.

Хезмэт өчен түлэгәндә тиешле булмаган ставкаларны куллану 1 009 мең сум күләмендә артык хезмэт хакы түләүгә китергән.

Беренчел документлар һәм чыгымнарны нигезләүче документлар булмаганда, гомуми күләме 511,5 мең сум булган ягулык-майлау материаллары, командировкалар түләнгән.

Жәмгыятьнең финанс хәле канәгатьләнәрлек булмаганда, аның хезмәткәрләренә гомуми күләме 2 295 мең сум булган процентсыз займнар бирелгән. Тикшерү вакытына займнар кире кайтарылган.

«РАЦИН» акционерлык жәмгыяте акчаны кире кайтармау куркынычы зур булган финанс активларына гомуми күләме 1 598 307 мең сум булган инвестицияләр керткән. Жәмгыятьнең 2021 ел эчендә финанс-хужалык эшчәнлегенә нәтижеләре буенча ягулык-майлау материаллары, ашламалар, ашлык белән тәмин итү, займнар процентлары буенча аерым сатып алучыларның бурычы булган. Күрсәтелгән бурыч шикле бурычлар буенча резервка күчерелгән, бу киләчәктә түләүгә мөмкин булмаган бурычлар барлыкка килүгә китерергә мөмкин.

Социаль өлкә учреждениеләрендә туклануны оештырганда кимчелекләр һәм бозулар.

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы мәгариф учреждениеләренә, килешү шартларын бозып, суытылган продукция урынына гомуми бәясен 10 720,5 мең сум булган туңдырылган кош ите китерелә. Моннан тыш, мәктәпкәчә балалар учреждениеләрендә һәм гомуми белем бирү мәктәпләренә башлангыч сыйныфларында, аерым туклану продуктларына нормаларны киметү нәтижәсендә (санитария-эпидемиология таләпләре белән чагыштыру буенча), балаларның туклануын балансыз итеп оештыруның аерым очраклары ачыкланды.

«Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының Республика клиник неврология үзәге» ДАССО да азык-төлекнең аерым төрләре буенча туклану нормалары үтәлми: сыер ите, сөт, балык

нормадан – 63 проценттан 67 процентка кадәр, аксым катнашмасы норманың 9,6% күләмендә була.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына урта һөнәри белем бирү системасын үстерүгә бүлеп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануның нәтижәләлеген билгеләү аудиты барышында төзелгән контрактларның шартларын бозып китерелгән товарларны кабул итү һәм түләү очраклары билгеләнде.

«Е.Н.Батенчук исемендәге Кама төзелеш көллияте» ДАҺБУна суытылган ит урынына тундырылган кош ите; документларда ГОСТка туры килүен күрсәтмичә сыер ите, казылык эшләнмәләре китерелә.

«Кукмара аграр көллияте» ДАҺБУ на билгеләнгән ГОСТка туры килми торган яки ГОСТ күрсәтелмәгән гомуми суммасы 1 725,2 мең сум булган азык-төлек продуктлары китерү гамәлгә ашырыла.

2022 елда үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләре буенча Хисап палатасы тәкъдимнәре буенча Татарстан Республикасы консолидацияләнгән бюджетына гомуми бәясә **4 462 млн. сум** булган чаралар **кире кайтарылды** һәм бозулар һәм житешсезлекләр **юкка чыгарылды** (бозуларның ачыкланган күләменең 96,1%).

Министрлыклар һәм ведомстволар житәкчеләренә, муниципаль берәмлекләр башлыкларына Хисап палатасы тарафыннан ачыкланган бозулар буенча **30 күрсәтмә һәм 67 мәгълүмат хаты** жибәрелде.

Барлык тикшерү чаралары материаллары Татарстан Республикасы Прокуратурасына жибәрелде.

Ачыкланган финанс бозу очраклары буенча Хисап палатасының вазыйфай затлары тарафыннан административ хокук бозулар турында **50 беркетмә** төзелде.

4 юридик һәм 36 вазыйфай зат административ җаваплылыкка тартылды, гомумән алганда **366,4 мең сумлык** штрафлар салынды.

Хисап палатасы һәм прокуратура органнары күрсәтмәләре буенча **51 вазыйфаи зат** дисциплинар җаваплылыкка тартылды.

2021 елда үткәрелгән кече һәм урта эшкуарлыкка дәүләт ярдәме («Кече һәм урта эшмәкәрлек һәм шәхси эшмәкәрлек инициативасына ярдәм итү» илкүләм проекты кысаларында) чараларына аудит үткөрү нәтиҗәләре буенча «Татарстан Республикасында авыл хужалыгы кооперациясен үстерү буенча компетенцияләр үзәге» ДБУ карамагындагы чараларны урлау һәм үзләштерү факты буенча **бер** жинаять эше кузгатылды.

Халыкның мәшгульлегенә ярдәм итү өлкәсендә бүлөп бирелгән чараларны, эшкә урнашканда инвалидларны озатып йөрүне оештыру чараларын да кертеп, гамәлгә ашыруга бүлөп бирелгән Татарстан Республикасы бюджеты чараларын куллануның нәтиҗәлелеге аудиты нәтиҗәләре буенча 2015 елның 23 гыйнвареннан «Инвалидларның иҗтимагый берләшмәләре оештырган оешмаларда инвалидларның эш урыннарын саклауга бәйле чыгымнарны каплауга Татарстан Республикасы бюджетиннан субсидияләр бирү тәртибен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 35 нче номерлы карарына субсидия бирү максатларының һәм нәтиҗәләренә үзара килештерелүен тәмин итү өлешендә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан карала.

Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының аерым локаль норматив актларына үзгәрешләр кертелде:

- Инвалидларны мәшгульлегенә ярдәм иткәндә озатып йөрүне оештыру буенча дәүләт хезмәте күрсәтүнең административ регламенты;

- Халыкның мәшгульлегенә өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең административ регламенты.

Экспертиза-аналитика эшчәнлеге

Хисап вакыт аралыгында Хисап палатасы:

- «2023 елга, 2024 һәм 2025 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы бюджеты турында» һәм «2023 елга, 2024 һәм 2025 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы Территориаль Мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды бюджеты турында» закон проектларына экспертиза (2 бәяләмә эзерләнде);
- 2021 ел өчен Татарстан Республикасы бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү (бәяләмә эзерләнде);
- 2021 елга Татарстан Республикасы ММИ Территориаль фонды бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тикшерү (бәяләмә эзерләнде);
- Татарстан Республикасы законнары проектларына экспертиза (22 бәяләмә эзерләнде);
- Татарстан Республикасының дәүләт программаларының 3 проектына һәм Татарстан Республикасы дәүләт программаларына кертелә торган үзгәрешләрнең 62 проектына экспертиза үткәрде (65 бәяләмә эзерләнде);
- Татарстан Республикасы бюджеты һәм Татарстан Республикасы ММИ Территориаль фонды бюджеты үтәлешенә анализ ясады (6 бәяләмә эзерләнде).

Бәяләмәләр Хисап палатасы Коллегиясе тарафыннан расланды һәм закон таләпләре нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советына, Татарстан Республикасы Президентына тәкъдим ителде. Татарстан Республикасы дәүләт программалары проектларына бәяләмәләр (дәүләт программаларына кертелә торган үзгәрешләр проектлары) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жиберелде.

Татарстан Республикасы бюджеты турында закон проектына, республиканың территориаль дәүләт бюджеттан тыш фондлары бюджетлары турында закон проектларына, республика бюджеты турында законга һәм республика бюджетыннан тыш территориаль дәүләт фондлары бюджетлары турындагы законнарда үзгәрешләр кертү турында закон проектларына экспертиза буенча вәкаләтләре кысаларында түбәндәгеләр башкарылды:

- **«2023 елга, 2024 һәм 2025 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы бюджеты турында»** Татарстан Республикасы законы проектына экспертиза. Экспертиза үткәргәндә закон проектының закон таләпләренә туры килү мәсьәләләре каралды, бюджет проекты белән тәкъдим ителгән исәп-хисапларга һәм документларга анализ ясалды.

Экспертиза бюджет проектының формалаштырганда кытлык күләме, резерв фонды, дәүләт бурычы күләме һәм аңа хезмәт күрсәтүгә чыгымнар буенча билгеләнгән чикләүләр үтәлүен күрсәтте. 2023 елга һәм 2024, 2025 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы бюджетының төп параметрлары бюджет һәм салым законнары таләпләре нигезендә билгеләнгән.

Республика бюджетының үз керемнәре күләме нигезләнгән һәм чынбарлыкка туры килә.

Республика бюджеты проектының чыгым өлешен формалаштырганда бюджет өлкәсе хезмәткәрләренә аерым категорияләренә хезмәт хакын арттыру исәпкә алынган, Татарстан Республикасының ачык норматив йөкләмәләрен үтәүгә чыгымнар индексацияләнгән.

Республика бюджеты чыгымнарының төп күләме программа форматында формалаштырылган. Аерым дәүләт программалары буенча бюджет проектында һәм Закон проекты белән тәкъдим ителгән Татарстан Республикасы дәүләт программалары паспортларында

(паспорт проектларында) каралган финанслау күләмнәренә аермасы билгеләнгән.

Илкүләм проектларның региональ өлешен финанслауга ассигнованиеләр күләме федераль дәрәжәдә билгеләнгән Татарстан Республикасының тиешле чыгым йөкләмәләрен финанслаштыру шартларын исәпкә алып планлаштырылган.

2023-2025 елларга республика бюджеты проекты бюджетның баланслылыгы һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән бюджет чыгымнарының гомуми жыелма каплавы принципларыннан чыгып формалаштырылган.

• **«2023 елга, 2024 һәм 2025 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы Территориаль мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды бюджеты турында»** Татарстан Республикасы законы проектына экспертиза, аның нәтижеләре буенча закон проекты бюджет законнары таләпләрен исәпкә алып формалаштырылган. Татарстан Республикасы ММИ Территориаль фонды бюджеты проекты балансланган – кытлыкны финанслау чыганаclarыннан керемнәр һәм кертемнәр күләме планлаштырылган чыгымнар күләменә туры килә.

Татарстан Республикасы Территориаль ММИ фондының нормалаштырылган иминият запасы күләмен тәгаенләштерү, ММИ оешмасын финанс белән тәмин итүгә субвенцияләр күләмен «2023 елга һәм 2024 һәм 2025 еллар планлы вакыт аралыгына федераль ММИ Фонды бюджеты турында» федераль закон проектында каралган күрсәткечкә туры китерү буенча Хисап палатасы Бәяләмәсендә күрсәтелгән тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан Татарстан Республикасы Территориаль ММИ Фонды бюджеты проекты икенче укылышта караганда исәпкә алынды.

• «2022 елга, 2023 һәм 2024 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы бюджеты турында» Татарстан Республикасы Законына

үзгәрешләр кертү турында» өч закон проектына экспертиза. Экспертиза нәтижеләре буенча Хисап палатасы кертелә торган үзгәрешләрнең: чынбарлыкта барлыкка килә торган динамиканы исәпкә алып, бюджетның үз керемнәре буенча фараз күрсәткечләрен, төгәлләштерү зарурлыгы, кире кайтарылмый торган кертемнәр һәм, шуңа бәйле рәвештә, күрсәтелгән чаралар исәбенә тотыла торган чыгымнар күләмен жайлау, программа чаралары, бюджет чараларын баш бүлүчеләр арасында бюджет ассигнованиеләрен янадан бүлү зарурлыгының нигезле булуын раслады. Бюджет күрсәткечләренә төзәтмәләр керткәндә бюджет законнарында билгеләнгән таләпләрнең һәм чикләүләрнең үтәләше тәмин ителгән.

- **«2022 елга, 2023 һәм 2024 еллар планлы вакыт аралыгына Татарстан Республикасы Территориаль мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды бюджеты турында» Татарстан Республикасы Законаына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы Законаының ике проектына экспертиза.** Хисап палатасы Бәяләмәләрендә закон проектларының составы һәм эчтәлегә буенча бюджет законнары таләпләренә туры килүе билгеләп үтелә. Татарстан Республикасы ММИ территориаль фондының нормалаштырылган иминият запасы чаралары күләме 2010 елның 29 ноябринән «Россия Федерациясендә мәжбүри медицина иминиятләштерүе турында» 326-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып тәгаенләштерелгән.

Закон проектлары һәм республика чыгым йөкләмәләренә кагылышлы яисә республика бюджеты һәм бюджеттан тыш территориаль дәүләт фондлары бюджетлары, шулай ук дәүләт программалары керемнәрен үзгәртүгә китерә торган өлешендә республика дәүләт хакимияте органнарының башка норматив хокукый актларын экспертиза вәкаләтләрен гамәлгә ашыру кысаларында хисап елында түбәндәгеләр уздырылды:

- **«2021 ел эчендә Татарстан Республикасы бюджеты үтәлеше турында» һәм «2021 ел эчендә Татарстан Республикасы Территориаль мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды бюджеты үтәлеше турында»** Татарстан Республикасы законнары проектларына экспертиза һәм аларның күрсәткечләренәң Хисап палатасы тикшергән Татарстан Республикасы бюджеты һәм Татарстан Республикасы Мәжбүри медицина иминиятләштерүе территориаль фонды бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисаплар күрсәткечләренә туры килүе расланды. Бәяләмәләрдә законнар проектлары һәм аларга кушымталарның составы һәм эчтәлегә буенча бюджет законнарында билгеләнгән таләпләрне үтәп формалаштырылуы билгеләп үтелә.
- **«Татарстан Республикасы территориясендә төбәк инвестиция проектларын гамәлгә ашырганда салым салуның аерым мәсьәләләрен җайга салу турында», «Оешмалар милкенә салым турында»** Татарстан Республикасы Законының 5 маддәсенә һәм **«Салым салуның гадиләштерелгән системасын кулланучы салым түләүчеләр өчен салым ставкаларын билгеләү турында»** Татарстан Республикасы Законының 2 маддәсенә үзгәрешләр кертү турында», **«Оешмалар милкенә салым турында»** Татарстан Республикасы Законының 3 һәм 5 маддәләренә үзгәрешләр кертү турында», **«Оешмалар милкенә салым турында»** Татарстан Республикасы Законының 3 маддәсенә үзгәрешләр кертү турында», **«Салым салуның гадиләштерелгән системасын кулланучы салым түләүчеләр өчен салым ставкаларын билгеләү турында»** Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү турында», **«2023 елга Татарстан Республикасында хезмәт базары үзенчәлекләрен чагылдыручы региональ коэффициентны билгеләү турында», «Татарстан**

Республикасы территориясендә салым салуның патент системасын кертү турында» Татарстан Республикасы Законының 2 маддәсендәге 1 өлеше 81 пунктның үз көчен югалтуын тану турында», «Салым түләүчеләрнең аерым категорияләре өчен оешмалар табышына салым буенча салым ставкасын билгеләү турында» Татарстан Республикасы Законының 2 маддәсенә үзгәреш кертү турында», «Транспорт салымы турында» Татарстан Республикасы Законының 6 маддәсенә үзгәреш кертү турында», «Татарстан Республикасы бюджетына федераль бюджеттан бюджет кредитлары бирү турындагы килешүләргә өстәмә килешүләрне раслау турында», «Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору һәм 2023 елда Татарстан Республикасы бюджет системасы бюджетлары үтәлешенә үзгәрешләрне билгеләү турында» Татарстан Республикасы законнары проектларына экспертиза.

Экспертиза нәтижәләре буенча закон проектларының закон таләпләренә туры килүе һәм кертелә торган үзгәрешләрнең нигезлелеге турында нәтижә ясалды.

- «2023 елга Татарстан Республикасында мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыра торган муниципаль мәгариф оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуга хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен финанс белән тәмин итү нормативларын раслау турында» һәм «2023 елга Татарстан Республикасында гомуми белем бирү оешмаларында һәм һөнәри белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем, шулай ук

гомуми белем бирү оешмаларында һәм һөнәри белем бирү оешмаларында өстәмә белем алуға хокукларны гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен финанс белән тәмин итү нормативларын раслау турында» Татарстан Республикасы законнары проектларына экспертиза.

Бәяләмәләрдә раслауға тәкъдим ителгән финанс чыгымнары нормативларының гамәлдәге закон нигезләмәләрен исәпкә алып формалаштырылуы билгеләп үтелде. Персоналга хезмәт хақы түләү чыгымнары, төркемнәрнең юнәлешенә карап, 2022 ел күрсәткечләре белән чагыштырганда, мәктәпкәчә белем бирү оешмалары буенча – 10,1 проценттан 11,4 процентка, гомуми белем бирү оешмалары һәм һөнәри белем бирү оешмалары буенча 10 процентка арта.

Өч дәүләт программасы проектына һәм 24 дәүләт программасына үзгәрешләр проектларына экспертиза. Дәүләт программалары проектларына экспертизалар барышында билгеләнгән (аларга үзгәрешләр кертү) системалы житешсезлекләр һәм бозулар арасында: бюджет финанславы күләмнәренә закон белән расланган бюджет ассигнованиеләренә туры килмәве, чараларны финанслау күрсәткечләре һәм көтелгән нәтижәләр арасында тиешенчә бәйләнеш булмау, программа индикаторларының республика стратегик планлаштыру документларының охшаш күрсәткечләренә туры килмәве, программа эчендә үзара бәйләнгән күрсәткечләрнең килешмәве, аерым программа чаралары буенча үлчәнә торган көтелгән нәтижәләр булмау:

- **«2014-2024 елларга Татарстан Республикасының икътисадый үсеше һәм инновацион икътисады»** дәүләт программасына үзгәрешләр проектларында республика бюджетыннан финанслау күрсәткечләре бюджет турындагы закон белән расланган бюджет ассигнованиеләренә туры килми, кайбер индикаторлар (күрсәткечләр) 2030 елга кадәр Татарстан Республикасының Социаль-икътисадый

үсеш стратегиясенен, 2017-2028 елларга Татарстан Республикасы Бюджет фаразының шундый ук күрсәткечләре белән туры килми, аерым күрсәткечләрнең кыйммәтләре «Кече һәм урта эшмәкәрлек һәм шәхси эшмәкәрлек инициативасына ярдәм» илкүләм проекты составына керүче төбәк проектлары күрсәткечләренә (нәтижәләренә) туры килми;

- **«2014-2025 елларга Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү»** дәүләт программасына үзгәрешләр проектында республика бюджетыннан финанслау күрсәткечләре бюджет турында закон белән расланган бюджет ассигнованиеләренә туры килми, 2021-2024 елларга аерым индикаторларның атамалары һәм планлы кыйммәтләре «Мәдәният» илкүләм проекты составына керүче төбәк проектлары паспортларында чагылган шундый ук күрсәткечләргә (нәтижәләргә) туры килми;

- **«2014-2025 елларга Татарстан Республикасы гражданнына социаль ярдәм»** дәүләт программасына үзгәрешләр проектында Паспорт һәм Кушымталарда тәкъдим ителгән охшаш индикаторларның кыйммәтләре килештерелмәгән, программага кертелә торган ике чара буенча бәяләү индикаторлары каралмаган, бу бюджет чыгымнарының нәтижәлелеген бәяләү мөмкинлеген юкка чыгара. Индикаторларның берсе буенча 2021 елда ирешелгән күрсәткечләр 2022-2025 елларга планлы күрсәткечләрдән артып киткән инде. Бу уңайдан Хисап палатасы бюджет чаралары хисабына тормышка ашырыла торган программа чараларының нәтижәлелеген объектив бәяләүгә шартлар тудыру максатында күрсәткечләргә алдагы еллардагы үтәлеше динамикасын исәпкә алып тәгаенләргә тәкъдим итте;

- **«2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү», «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында физик культура һәм спортны үстерү»** дәүләт программаларына үзгәрешләр проектлары буенча финанслау күләмнәрен сизелерлек

арттырганда нәтижелелек индикаторлары төзәтелми, бу программа чараларын башкаручыларны бюджет чыгымнарының нәтижелелеген арттыруга стимуллаштырмый;

- **«Татарстан Республикасында дәүләт-хосусый хезмәттәшлекне, муниципаль-хосусый хезмәттәшлекне үстерү»** дәүләт программасы проектында (2022-2024 елларга) программаның максаты «Россия Федерациясендә дәүләт-хосусый хезмәттәшлек, муниципаль-хосусый хезмәттәшлек һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» федераль законда билгеләнгән нигезләмәләргә тулысынча туры килми, дәүләт программасын гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары составында программаның максатына ирешүне характерлый торган күрсәткечләр каралмый;

- **«Татарстан Республикасында юстиция үсеше»** (2023-2027 елларга) дәүләт программасы проектында аерым көтелгән нәтижеләр буенча конкрет санлы күрсәткечләр каралмый, бу алга таба аларның казанышларын объектив бәяләргә мөмкинлек бирми;

- **«Татарстан Республикасында туризм һәм кунакчылык өлкәсен үстерү»** дәүләт программасына үзгәрешләр проекты буенча Татарстан Республикасының Туристлык буенча дәүләт комитеты эшчәнлегендә «Россия Федерациясендә туристлык эшчәнлеге нигезләре турында» федераль законга кертелгән үзгәрешләргә үтәүне тәэмин итү максатларында 2022 елга «Экскурсоводларны (гидларны) һәм (яки) гид-тәржемәчеләрне аттестацияләү» программасын гамәлгә ашыруны гына түгел, ә шулай ук күрсәтелгән чараларның нәтижелелеген бәяләү өчен өстәмә индикатор да билгеләргә тәкъдим ителә;

- **«2014-2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итүгә ярдәм итү»** дәүләт программасына үзгәрешләр проектында эшсез гражданнар арасындагы затларга вакытыннан алда рәсмиләштерелгән пенсияләргә түләүгә бәйле чара буенча 2023 елга

финанслау күләме алучыларның барлыкка килә торган динамикасын исәпкә алмыйча билгеләнгән, бу бюджет чыгымнары күләмен арттыру куркынычы тудыра.

Татарстан Республикасы бюджеты һәм Татарстан Республикасы территорияль дәүләт бюджеттан тыш фондлар бюджетлары үтәлешенә оператив анализ һәм үтәлешне оештыруны тикшерү уздыру буенча билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында хисап елында 2022 елның 1 кварталында, 1 яртыеллыгында һәм 9 ай эчендә Татарстан Республикасы бюджеты һәм Татарстан Республикасы Территорияль ММИ фонды бюджетының үтәлеше турында бәяләмәләр әзерләнде.

Салым һәм салым булмаган керемнәр керүнең тулылыгы һәм үз вакытында булуы, күләме һәм структурасы буенча чыгымнарның үтәлеше, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarыннан жәлеп ителгән чараларның күләме, узган елның шул ук чоры күрсәткечләре белән чагыштырганда, бюджетлар үтәлешенең төп күрсәткечләре динамикасы анализланды. Республиканың ачык норматив йөкләмәләрен, дәүләт программаларын тормышка ашыруга чыгымнарны үз вакытында финанслау, республика муниципаль берәмлекләре бюджетларына трансфертлар бирү, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Резерв фонды чараларын тоту, дәүләт бурычының торышы һәм аңа хезмәт күрсәтү чыгымнары мәсьәләләре каралды.

Шулай ук Бәяләмәләрдә төбәк проектларын гамәлгә ашыруга касса чыгымнары күләмен системалы нигездә уздырылган анализ, планлаштырылган максатчан күрсәткечләргә ирешү, республика дәүләт хакимияте органнары тарафыннан тиешле норматив хокукий актларны үз вакытында кабул итү, федераль бюджеттан финанслаштыру шартларын үтәү нәтижәләре тәкъдим ителде.

Республика бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны, республиканың территориаль дәүләт бюджеттан тыш фондлары бюджетлары үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру кысаларында 2022 елда **2021 елга Татарстан Республикасы бюджеты үтөлеше турындагы Хисапны тышкы тикшерү һәм 2021 елга Татарстан Республикасы Территориаль мәжбүри медицина иминиятләштерүе фонды бюджеты үтөлеше турындагы Хисапны** тикшерү уздырылды. Тикшерүләр нәтижеләре буенча еллык хисапларда бюджет үтөлеше турындагы мәгълүматларның дөрөс булмаган яки тулы чагылдырылмаган очраклар билгеләнмәгән.

Тышкы тикшерүгә тәкъдим ителгән 2021 ел өчен республика бюджеты үтөлеше турындагы Хисап, шулай ук бюджет чараларының баш администраторларының еллык бюджет хисабы еллык бюджет хисабын төзү һәм тапшыру тәртибен жайга салучы норматив хокукый актлар нигезләмәләрен исәпкә алып формалаштырылды.

2021 ел өчен Татарстан Республикасы бюджеты үтөлеше турындагы Хисап күрсәткечләре бюджет чараларының баш администраторларының еллык бюджет хисабы мәгълүматлары белән расланды.

2021 ел республика бюджеты чаралары буенча финанс ресурслары белән тәмин ителмәгән чыгым йөкләмәләрен нигезсез кабул итү һәм кредит бурычы барлыкка килү фактлары билгеләнмәгән.

Хисап елында программа чыгымнары 98,5 процентка үтәлгән. 2021 елга Бюджет турында законга кертелгән барлык дәүләт программалары да финансланган.

Илкүләм проектларны тормышка ашыруга чыгымнар расланган күрсәткечнең 99,5%ын тәшкил итә. Федераль дәрәжәдә билгеләнгән финанслаштыру шартлары Татарстан Республикасы тарафыннан үтәлгән.

2021 елда республиканың дәүләт бурычына хезмәт күрсәтүгә, шулай ук федераль бюджеттан жәлеп ителгән бюджет кредитларын өлешчә каплауга чыгымнар реструктурлаштырылган бурычны каплауның һәм түләүләргә кичектергән өчен процентларны түләүнең закон белән билгеләнгән графиклары нигезендә үз вакытында башкарылган.

2021 ел бюджетының чыгым йөкләмәләре кредит ресурсларын жәлеп итмичә һәм, димәк, бурыч йөкләмәсен арттырмыйча финансланган.

2021 елда республика бюджетын үтәгәндә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Резерв фонды, дәүләт бурычы һәм аңа хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме буенча законнар белән билгеләнгән чикләүләр үтәлдә.

Хисап палатасы эшчәнлеген методологик тәэмин итү кысаларында 2022 елда «Тикшерү чарасын үткөрүнең гомуми кагыйдәләре» тышкы дәүләт финанс тикшерүе стандартының яңа редакциясе эшләнде һәм расланды.

**Россия Федерациясе Хисап палатасы, Россия Федерациясе
Хисап палатасы каршындагы Тикшерү-хисап органнары советы,
Россия Федерациясе субъектлары тикшерү-хисап органнары белән
үзара хезмәттәшлек**

2022 елда Хисап палатасы Россия Федерациясе Хисап палатасы, Россия Федерациясе Хисап палатасы каршындагы Тикшерү-хисап органнары советы (алга таба – Совет), төбәк тикшерү-хисап органнары белән хезмәттәшлекне үстерү һәм ныгыту эшен дәвам итте.

Ел дәвамында Хисап палатасы Рәисе, Идел буе федераль округындагы Совет бүлеге Рәисе А.И. Демидов тарафыннан 2022 елга Совет һәм аның Идел буе федераль округындагы бүлекчәсе эшчәнлеге планы кысаларында эш координацияләнде.

Хисап вакыт аралыгында Хисап палатасы вәкилләре Россия Хисап палатасы Россия Федерациясе субъектларының тикшерү-хисап органнарының рәисләре, аудиторлары һәм инспекторлар составы өчен видеоконференция режимында үткәргән 26 укыту семинарында, шул исәптән халыкара: Россия-Кытай, Россия-Һиндстан, БДБ дәүләтләре семинарында катнаштылар.

Дистанцион укыту кысаларында түбәндәге актуаль мәсьәләләр: дәүләт идарәсе аудиты һәм аны камилләштерү үзенчәлекләре, тышкы дәүләт тикшерүе үсешендә һәм нәтижәлелеген күтәрүдә цифрлы технологияләрдән файдалану, дәүләт һәм муниципаль сатып алулар системасы аудиты, финанс аудитын үткәргәндә куркыныч тудыру юнәлешле алым инструментлары, Тышкы дәүләт аудиты (контроль) барышында ачыкланган бозулар классификаторының яңалыклары,

«яшел» икътисад, энергиягә күчү, фән һәм инновацияләр, шулай ук региональ үсеш, ирекле икътисадый зоналар эшләве мәсьәләләре һәм башка мәсьәләләр каралды.

Хисап палатасы аудиторы А.Ә. Якупов Вологда шәһәрәндә «Тышкы финанс тикшерүе органнарының цифрлы трансформациясе һәм аның дәүләт идарәсе үсешенә һәм нәтижәлелеген арттыруга йогынтысы» төбәкара конференциясендә катнашты һәм доклад белән чыгыш ясады.

Хисап палатасы аудиторы С.Е. Колодников Чабаксар шәһәрәндә Чуваш Республикасы тикшерү-хисап палатасының 25 еллыгына багышланган «Тышкы дәүләт финанс тикшерүе

органнары эшчәнлегенә нәтижәлелеген арттыру коралы буларак хакимият органнары һәм ижтимагый институтлар белән үзара хезмәттәшлек» түгәрәк өстәлендә катнашты.

Хисап палатасы Рәисе урынбасары А.Ш. Вәлиев һәм аудитор И. А. Мөбарәков Россия Федерациясе Хисап палатасы һәм региональ тикшерү-хисап органнары вәкилләре белән берлектә Петропавловск-Камчатка шәһәрәндә «Санкцияләр шартларында Россия Федерациясе субъектларының тикшерү-хисап органнарын планлаштыру һәм

аларның эшчәнлегенә үзенчәлекләре» дип аталган түгәрәк өстәлдә катнаштылар, анда тышкы санкция басымы шартларында Россия икътисады үсешенә тотрыклылыгын бәяләүдә тикшерү-хисап органнарының ролен күтәрү

мәсьәләләре турында фикер алышу узды.

Хисап палатасы вәкилләре Россия Федерациясе субъектларының тикшерү-хисап органнары житәкчеләренәң Махачкала шәһәрәндә оештырылган Бөтенроссия киңәшмәсендә катнаштылар, анда илкүләм проектларны гамәлгә ашыруны тикшерүне оештыру практикасы һәм финанс-бюджет өлкәсендә хокук бозуларны квалификацияләүнең актуаль мәсьәләләре буенча фикер алыштылар. Хисап палатасы аудиторы С.Е. Колодников Татарстан Республикасында илкүләм проектларны гамәлгә ашыруны тикшерү буенча эш тәҗрибәсе турында сөйләде.

Хисап палатасы аудиторы А.Ә. Якупов Ульяновск шәһәрәндә узган «Бюджет чараларының нәтижәсез чыгымнарын суммалап бәяләү проблемалары» төбәкара түгәрәк өстәлендә катнашты, Хисап палатасы

эшчәнлегендәгә кайбер юнәлешләр: капитал кертемнәре объектларына чыгымнар, дәүләт милке белән, шул исәптәнҗир ресурслары белән эш итүнең нәтижәлелеген бәяләү турында доклад белән чыгыш ясады.

Мәгълүматлаштыру өлкәсендә эш тәҗрибәсе белән уртаклашу максатыннан Хисап палатасы вәкилләре Чуашстан Республикасы һәм Киров өлкәсенәң тикшерү-хисап палаталарында булдылар. Тышкы дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүе өлкәсендә вәкаләтләргә гамәлгә ашыру кысаларында тикшерү һәм экспертиза-аналитика эшчәнлегә барышында кулланыла торган программа продуктлары белән эшләү мәсьәләләре тикшерелде.

Хисап палатасы аудиторы И.А. Мөбарәков Санкт-Петербургта узган «Россия төбәкләрендә һәм шәһәрләрендә стратегик планлаштыру»

XX Гомумроссия форумында

катнашты. Форумның пленар утырышларында һәм панель дискуссияләрендә ил үсешенең сыйфатын, тотрыклылыгын һәм иминлеген тәэмин итү, дәүләт программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген арттыру, шулай ук төбәкләрдә стратегик һәм уртача сроклы планлаштыру мәсьәләләре каралды.

Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренен тикшерү органнары, муниципаль тикшерү-хисап органнары берлеге белән үзара бәйләнеш

Хисап палатасы Татарстан Республикасы Тикшерү-хисап органнары советы эшчәнлеге кысаларында муниципаль тикшерү-хисап органнары белән хезмәттәшлекне тәэмин итү эшен дәвам итте.

Муниципаль тикшерү-хисап органнарына тикшерү-ревизия һәм экспертиза-аналитика эшчәнлегенең төп юнәлешләре буенча оештыру, хокукый, методик, мәгълүмати ярдәм күрсәтелде. Барлык муниципаль районнар һәм шәһәр округларының тикшерү-хисап органнарына кураторлар – Хисап палатасының аудиторлары һәм структур бүлекчәләре житәкчеләре беркетелде.

Ай саен муниципаль берәмлекләренең тикшерү-хисап органнары эшчәнлегенә мониторинг үткәрелде.

Хисап палатасы муниципаль тикшерү-хисап органнары берлеге әгъзаларының Мәскәүдә узган гомуми жыелышында (XX конференциядә) Татарстан Республикасы муниципаль тикшерү-хисап органнары рәисләренең катнашуын оештырды. Конференциядә

эшчәнлекнең төп нәтижәләренә йомгак ясалды һәм тышкы муниципаль финанс тикшерүенең перспектив бурычлары билгеләнде.

Дәүләт һәм муниципаль финанс тикшерүенең актуаль мәсьәләләре буенча алдынгы һөнәри тәҗрибәне өйрәнү максатларында республика муниципаль берәмлекләренең тикшерү-хисап органнары вәкилләренең Россия Федерациясе Хисап палатасы һәм Россия Муниципаль тикшерү-хисап органнары берлегенең уку семинарларында катнашулары оештырылды.

Татарстан Республикасы Тикшерү-хисап органнары советының видеоконференция форматында узган йомгаклау утырышында 2022 елгы эш нәтижәләре, тышкы дәүләт һәм муниципаль финанс тикшерүенең актуаль мәсьәләләре каралды, эшчәнлекнең өстенлекле юнәлешләре билгеләнде.

Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башлыклары мөрәҗәгатьләре буенча Хисап палатасы квалификация комиссиясе Татарстан Республикасы Түбән Кама һәм Мөслим муниципаль районнарының тикшерү-хисап органнары рәисләре вазыйфаларына кандидатураларның квалификация таләпләренә туры килү-килмәвен тикшерде.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм хокук саклау органнары белән хезмәттәшлек

Хисап палатасы рәисе А.И. Демидов житәкчелегендәге Татарстан Республикасында Дәүләт финанс тикшерүе мәсьәләләре буенча ведомствоара координацияләү советы (алга таба – Ведомствоара координацияләү советы) эшчәнлеген кысаларында финанс тикшерүе органнары һәм хокук саклау органнары хезмәттәшлеген үстерү буенча эш дәвам итте.

Эштә кабатлауны булдырмау максатларында ел саен Ведомствоара координацияләү советы әгъзалары тарафыннан Хисап палатасының, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык департаментының, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсенә һәм Татарстан Республикасы буенча Эчке эшләр министрлыгының Тикшерү чараларының жыелма планы төзелә һәм раслана.

Хисап чорында бюджет өлкәсе учреждениеләрендә туклануны оештыру өчен азык-төлек сатып алуларны жайга салу һәм контрактларны үтәү кысаларында аларны кабул итү мәсьәләләре һәм төзелешкә һәм ремонт эшләренә бюджет системасыннан бүлеп бирелә торган чараларны куллануны тикшерүдә тоту нәтижәләре каралды.

Дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүе органнары ачыклаган Типик бозуларга һәм житешсезлекләргә күзәтү әзерләнде һәм хупланды, ул финанс-бюджет өлкәсендә хокук бозуларны кисәтү һәм профилактикалау максатларында республика министрлыкларына, ведомстволарына һәм муниципаль берәмлекләренә жибәрелә.

Ведомствоара координацияләү советында тәкъдим ителгән органнар уздырган тикшерү чаралары йомгаклары, Татарстан Республикасы бюджеты чараларын һәм дәүләт милкен кулланганда финанс дисциплинасының торышы турында гомумиләштерелгән мәгълүмат Татарстан Республикасы Президентына юлланды.

Ачыкланган бозулар буенча оператив мәгълүматлаштыру һәм чаралар күрү максатыннан, квартал саен үткәрелгән тикшерү чаралары нәтижәләре турында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жыелма мәгълүмат жибәрелде.

VI чакырылыш Татарстан Республикасы Дәүләт Советының 32 нче утырышында Хисап палатасы Рәисе урынбасары А. Ш. Вәлиев Хисап палатасының 2021 елдагы эшчәнлегенә турында Хисап тәкъдим итте, шулай ук

Хисап палатасының 2021 ел эчендә Татарстан Республикасы бюджеты үтәләше турындагы хисапны тышкы тикшерү турындагы доклад белән чыгыш ясады.

Хисап палатасы аудитори И.А. Мөбарәков Татарстан Республикасы Дәүләт Советының Икътисад, инвестицияләр һәм эшкуарлык һәм Бюджет, салымнар һәм финанслар буенча комитетларының уртак утырышында, шулай ук Татарстан Республикасы Дәүләт Советының Социаль сәясәт комитеты утырышында катнашты һәм республика Парламенты кушуы буенча үткәрелгән Татарстан Республикасы территориясендә индустриаль (сәнәгать) парклар һәм сәнәгать майданчыкларын булдыруга һәм үстерүгә юлланган дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелегенә аудиты һәм авыр тормыш хәлендә калган балалар һәм яшүсмерләрнең вакытлыча яшәве өчен билгеләнгән социаль хезмәт күрсәтү оешмаларына бүлеп бирелгән бюджет чараларын куллануны тикшерү нәтижәләре буенча докладлар белән чыгыш ясады.

Хисап палатасы аудитори А.Ә. Якупов Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы коллегиясенә

киңәйтелгән утырышында катнашты һәм жир кишәрлекләре белән эш иткәндә хокук бозулар, шул исәптән муниципаль берәмлекләрдә Хисап палатасы тарафыннан аларны максатсыз файдалану очраklarын ачыклау турында доклад белән чыгыш ясады. Шулай ук Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында аудитор Татарстан Республикасының дәүләт унитар предприятиеләре һәм акционерлык жәмгыятьләре житәкчеләре белән киңәшмәләрдә коррупциягә каршы көрәш мәсьәләләре буенча докладлар белән чыгыш ясады.

Хисап палатасы аудиторы И.А. Мөбарәков илкүләм проектларны тормышка ашыруны мониторинглау буенча Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы эшче төркеме утырышында катнашты һәм доклад белән чыгыш ясады.

Хисап палатасы аудиторы А.Ә. Якупов Татарстан Республикасы Прокуратурасы дәүләт гражданлык, муниципаль хезмәт һәм коррупциягә каршы көрәш турындагы законнарны үтәүнең актуаль мәсьәләләре буенча оештырган укыту-методик семинарда катнашты, анда ул Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрендә Хисап палатасы ачыкый торган бозулар һәм житешсезлекләр турында доклад белән чыгыш ясады.

Хисап вакыты аралыгында Казан (Идел буе) федераль университетының Дәүләт һәм муниципаль идарә югары мәктәбе белән хезмәттәшлек кысаларында Хисап палатасы вәкилләре Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләре өчен квалификация күтәрү программаларын үткәрүдә катнаштылар.

Эшчәнлектә хәбәрдарлык

2022 елда Хисап палатасы, Татарстан Республикасында Дәүләт финанс тикшерүе мәсьәләләре буенча ведомствоара координацияләү советы һәм Татарстан Республикасы Тикшерү-хисап органнары советы эшчәнлегенә массакуләм мәгълүмат чараларында (интернет-басмаларда, газета, журналларда, телевидениедә) даими яктыртылды.

Хисап вакыт аралыгында Хисап палатасының эшчәнлегенә 268 материалда, шул исәптән федераль һәм региональ басмаларда: REGNUM, «Татар-информ» мәгълүмат агентлыкларының веб-сайтларында, «БизнесOnline», «Реальное время», «Вечерняя Казань» электрон газеталарында, Vademec.ru (Мәскәү), TLNews (Тольятти) веб-сайтларында, «InKazan», «Казанский репортер», «ТатЦентр», «KazanFirst» интернет-басмаларында, «Республика Татарстан», «Казанские ведомости», «Ульяновская правда» газеталарында, «Аргументы и Факты», «Коммерсант» газеталарының төбәк басмаларында, «Татарстан» журналында, «Татарстан» ДТРК» һәм ТНВ телеканалларының яңалыклар чыгарылышларында тәкъдим ителде.

Хисап палатасы эшчәнлегенә турында мәгълүмат шулай ук рәсми сайтта (<https://sprt.tatar>), Россия Федерациясе Хисап палатасы һәм Россия Федерациясе Тикшерү-хисап органнары порталында (<https://portalkso.ru>) урнаштырылды. 2022 елда Хисап палатасы сайтына 21 120 керү теркәлгән.

Үткәрепелгән тикшерү чаралары нәтижеләре буенча нәтижә документлары, Хисап палатасы эшчәнлегенә хроникасы квартал саен Хисап палатасының Мәгълүмат бюллетеньнәрендә басылып чыкты, алар Татарстан Республикасы Президентына, Татарстан Республикасы Дәүләт Советына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына, Татарстан Республикасында Дәүләт финанс тикшерүе мәсьәләләре буенча Ведомствоара координацияләү советы әгъзаларына юлланды.